

Vuoden 2027 tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma

Aluehallitus 21.9.2026

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdson

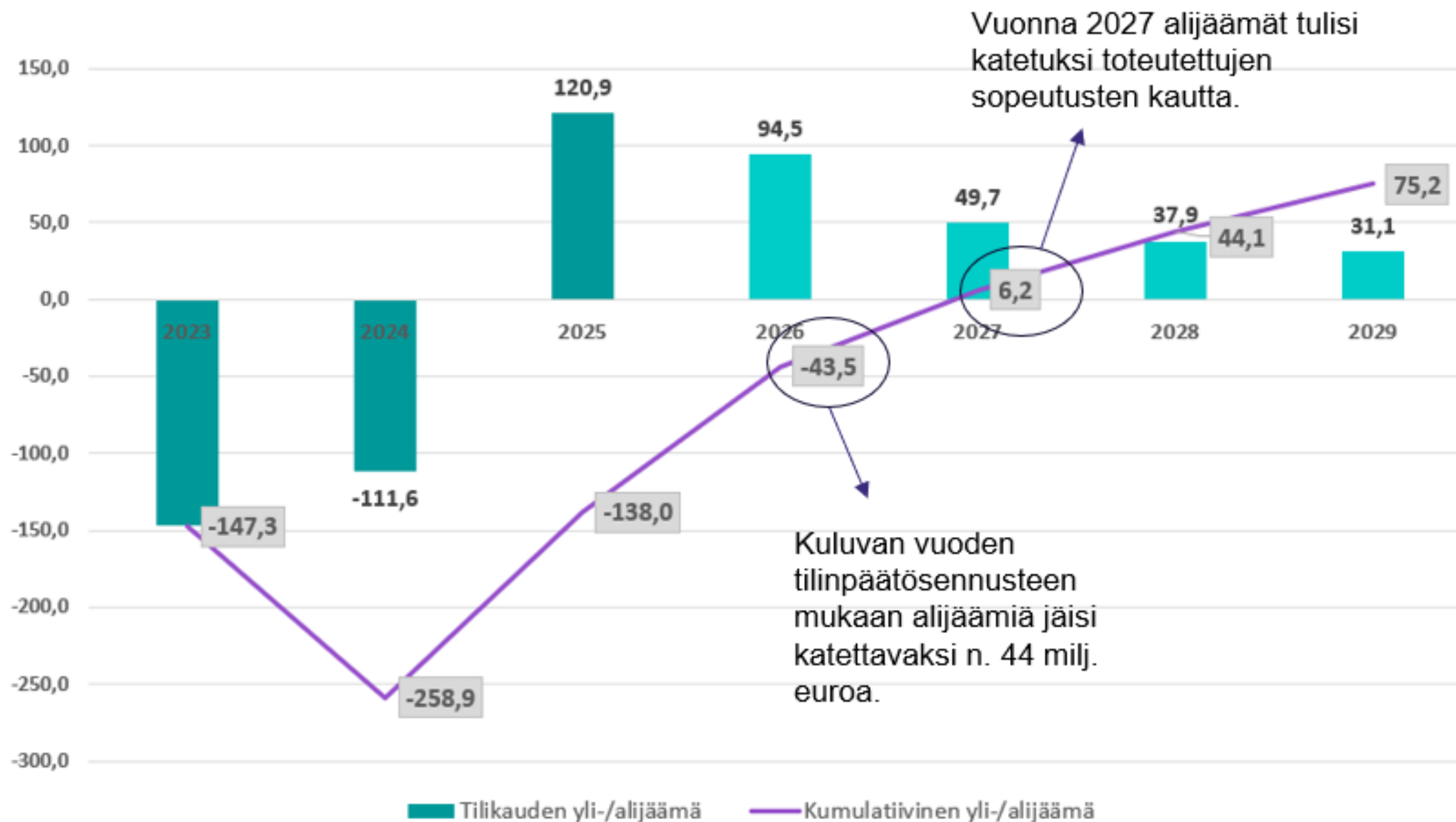
Johdanto

- Tässä ohjelmassa on kuvattu vuodelle 2027 kohdentuvat toimenpiteet hyvinvointialueen talouden tasapainottamiseksi. Hyvinvointialueen tavoitteena on saada katettua suunnitelluilla toimenpiteillä alijäämät vuoden 2027 loppuun mennessä.
- Toimenpiteiden yhteenlaskettu säästövaikutus vuodelle 2027 on 33,9 milj. euroa. Toimenpiteistä on muodostettu toimenpidekortit joihin sisältyy säästövaikutuksen lisäksi toimenpiteen kuvaus, ajoittuminen sekä vaikutus- ja riskiarvio.
- Toimenpiteisiin sisältyy sekä tuottoja kasvattavia toimia että kuluja laskevia. Toimenpiteet kohdistuvat kaikille tulosalueille.
- Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toteumista seurataan osavuositarkastuksissa ja tilinpäätöksessä.
- Hyvinvointialueen vuoden 2027 rahoituksen ja vuoden 2026 tilinpäätösennusteen tarkentuessa arvioidaan ohjelman riittävyyttä alijäämien kattamiseksi. Tarvittaessa valmistellaan täydentäviä talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joilla varmistetaan alijäämien kattaminen määrääjassa.

Havainnekuva Luolavuoresta

Yli-/alijäämän kehitys 2023-2028

Tulosalueiden toimintakatteen ja toimintakulujen vuosimuutos TPE 2026 vs. TP 2025

Tulosalue	Toimintakate ennuste 2026, M€	Toimintakate 2025, M€	Muutos M€	Muutos-%	Toimintakulujen ennustettu muutos-% 2026	Budjetti-valmistelussa ennakoitu toimintakulujen muutos- % 2026
SOTE-palvelut	-768,7	-727,3	-41,4	5,7 %	5,6 %	4,4%
Ikääntyneiden palvelut	-437,6	-406,7	-30,9	7,6 %	6,8 %	5,6 %
Konsernipalvelut	-294,7	-274,4	-20,3	7,4 %	-2,8 %	-7,1 %
Strategisen johdon yksikkö	-9,6	-9,4	-0,3	2,7 %	4,3 %	4,4 %
HVA johto ja toimielimet	-3,3	-3,5	0,2	-5,8 %	-5,8 %	-5,6 %
Tyks/sairaalapalvelut	-711,1	-679,5	-31,7	4,7 %	5,4 %	4,4 %
Pelastus- ja ensihoitopalvelut	-59,8	-55,2	-4,6	8,4 %	8,6 %	6,6 %
Varha yhteensä	-2284,8	-2155,9	-129	6,0 %	4,7 %	3,2 %

Varhan strategian toimeenpanoon kohdistuvat panostukset

Hanke	Toimenpiteitä	M€
Ikääntyneiden toimiva palveluketju	- Kotihoidon resurssipoolin vahvistaminen ja yökotihoito - Etähoivan vahvistaminen - Vahvistetaan kuntouttavia arviointijaksoja kotona ja arviointiyksiköissä - Asumispalveluiden volyymin kasvuun varautuminen - Vaativien asumispalvelujen vahvistaminen - Ikääntyneiden kotikuntoutuksen vahvistaminen ja geriatrisen lonkkapoliklinikan perustaminen	12,0 M€
Sote-keskuspalveluiden hoidon saatavuus ja jatkuvuus	- Avoterveydenhuollon vahvistaminen - Suun terveydenhuollon volyymit	1,0 M€*
Erikoissairaanhoidon palvelurakenteen kehittäminen	- Yle-osastojen vahvistaminen - Varahenkilöpooli - Silmäsairauksien hoidon panostus	0,8 M€
Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden toimiva palveluketju ja palvelurakenteen keventäminen	- Korvaushoidon volyymit - Yhteyden saaminen ja hoitoonpääsyn parantaminen	0,6 M€
Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimiva palveluketju ja palvelurakenteen keventäminen	- Panostus avopediatriaan - YTA-yhteensovitetun erityisen vaativan lastensuojelun yksikön käynnistäminen	0,2 M€
Muut strategiset hankkeet	- Ostopalveluiden koordinoinnin tehostaminen - Digitaalisen lääkeseurannan käyttöönotto	0,2 M€
Uudet tehtävät	- Ympäristövahingon torjuntavalmiuden lisääminen - Päätösten uusiminen vammaispalvelulain muutoksen perusteella (kertaluonteinen)	1,2 M€
YHTEENSÄ		16,0 M€

- Taulukon panostukset kuvaavat hyvinvointialuestrategian toimeenpanoon liittyviä resurssikohdennuksia. Kohdennettujen panostusten lisäksi resurssien kohdentamista tehdään osana normaalia budjettivalmistelua.
- Taulukon panostukset ovat nettomääräisiä: panostukseen voi sisältyä säästöä muista kustannuksista, mutta panostus jää suuremmaksi kuin toteutuva säästö.

*) Lisäksi hankerahoituksella suunniteltu panostus 3,6 M€ (josta osa vuodelle 2026)

Varhan talouden kehitykseen liittyvät riskit ja epävarmuudet

Keskeisimmät epävarmuudet:

- Rahoituslain muutokset jatkossa
- Ostopalveluiden kilpailutuksiin liittyvät mahdolliset hintojen tasokorotukset
- Yleissitovien palkkaratkaisujen vaikutukset henkilöstökulujen kasvuun
- Merkittävien investointipaineiden vaikutus käyttötalouteen, rahoituskuluihin ja poistoihin.

Riskien yhtäaikainen realisoituminen tarkoittaisi pahimmillaan vuositasolla kymmenien miljoonien tuloksen heikennystä nykyiseen talousennusteeseen ja vaikeuttaisi sitä kautta alijäämien kattamista. Menojen kasvun hidastaminen on oleellista, jotta taseeseen puskuroituu riittävä ylijäämä ennusteen heikentymisen varalle.

Yhteenveto toimenpidekortteista

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdson

Yhteenvedo toimenpidekortteista ja niiden säästövaikutuksista

Tuta-toimenpiteet 2027
Kaikki hankkeet yhteensä
1. Hyvinvointialuetasoiset toimenpiteet
1.1 Toimintatuottojen lisääminen
1.1.1 Asiaksmaksujen korotukset ja uudet asiaksmaksut
1.1.2 Muut toimintatuottojen lisäykset
1.2 Organisaatio ja henkilöstö
1.2.1 Henkilöstön sijoittuminen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisiin tehtäviin ja henkilöstöetuudet
1.2.2 Vapaaehtoisuuteen perustuvat henkilöstösäästöt
1.3 Palvelut
1.3.1 Muut palveluja koskevat sopeutus- ja tuottavuustoimet
1.4 Hankinnat
1.4.1 Palvelu- ja tavarahankintojen tehostaminen
1.4.2 Omien yhtiöiden tavoitteet
1.5 Palveluverkko ja kiinteistöt
1.5.1 Palveluverkko ja kiinteistöt

Nettosäästötavoite 2027 (eur)
40 077 300
33 264 900
11 237 000
10 347 000
890 000
6 287 000
5 487 000
800 000
6 342 000
6 342 000
8 178 900
7 283 900
895 000
1 220 000
1 220 000

Tuta-toimenpiteet 2027
2. Tulosaluetasoiset toimenpiteet
2.1 Sote-palvelujen toimenpiteet
2.1.1 Lastensuojelun tehostaminen ja huostaanottojen vähentäminen sekä henkilöstön muut tuottavuusparannukset
2.1.2 Vammaispalvelujen palvelurakenteen keventäminen ja asumispalveluiden käyttöasteen parantaminen
2.1.3 Sote-palvelujen muut tuottavuustoimet
2.2 Tyks-sairaalapalvelujen toimenpiteet
2.2.1 Erikoissairaanhoidon toiminnan tuottavuus: henkilöstön tuottavuusparannukset
2.2.2 Erikoissairaanhoidon toiminnan tuottavuus: palvelu- ja tavarahankintojen tehostaminen
2.2.3 Tyks-sairaalapalvelujen muut toimenpiteet
2.3 Ikääntyneiden palvelujen toimenpiteet
2.3.1 Ikääntyneiden palvelujen palvelurakenteen keventäminen
2.3.2 Ikääntyneiden palvelujen muut tuottavuustoimet
2.4 Pelastus- ja ensihoitopalvelujen toimenpiteet
2.4.1 Pelastus- ja ensihoitopalveluiden toimenpiteet

Nettosäästötavoite 2027 (eur)
6 812 400
876 400
250 000
225 000
401 400
2 846 000
971 000
1 375 000
500 000
2 090 000
1 000 000
1 090 000
1 000 000
1 000 000

Säästötavoitteiden jakautuminen tulosalueittain

Tulosalue	Säästötavoite 2027 (eur, brutto)	Panostukset 2027, jotta säästö toteutuu (eur)	Nettosäästötavoite 2027 (eur)
Varha-tasoiset (sis. konsernipalvelut ja strategisen johton yksikkö) *	30 125 000	3 480 000	26 645 000
Sote-palvelut	4 995 000	1 051 600	3 943 400
Tyks-sairaalapalvelut	5 614 900	1 068 000	4 546 900
Ikääntyneiden palvelut	3 924 000	82 000	3 842 000
Pelastus- ja ensihoitopalvelut	1 100 000	-	1 100 000
Koko Varha yhteensä	45 758 900	5 681 600	40 077 300

* Varha-tasoisiin toimenpiteisiin käytännössä sisältyy merkittävästi tulosalueille kohdistuvia toimia.

Varha-tasoiset toimenpidekortit

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdson

1.1.1 Asiakasmaksujen korotukset ja uudet asiakasmaksut

Toimenpidekokonaisuus	Toimintatuottojen lisääminen
Tulosalue	Koko Varha
Toimenpiteen kuvaus	Asiakasmaksuja korotetaan soveltuvin osin valtionrahoituksessa suunnitellun mukaisesti sekä perustetaan uudet tarvittavat asiakasmaksut. Valtion tehtävämuutoksina suunniteltuja uusia asiakasmaksuja otetaan käyttöön. Lakivalmistelussa olevat uudet maksut jotka otetaan käyttöön vuonna 2027: - Asiakasmaksu lääketieteellisestä kuolemansyyn selvittämisestä (60,60 €), vainajan säilyttämisen maksu (10 €/vrk) sekä leikkaus- ja toimenpidemaksu (257,20 €) - Säästövaikutus maksutuottoihin yhteensä 3,609M€ maksukatto huomioiden, panostus noin 0,05 M€. Maksujen korotukset lakisääteistä pienempänä perittyyn pelastuspalveluiden valvontamaksuun noin 0,098M€. - Säästövaikutus tuottoihin yhteensä 0,098 M€
Henkilöstövaikutukset	Asiakasmaksujen korotuksella ei ole henkilöstövaikutuksia.
Asiakasvaikutukset	Asiakasmaksut voivat aiheuttaa osalle asiakkaita taloudellisia paineita. Maksukatto vaimentaa maksukorotusten vaikutuksia paljon palveluja käyttävillä. Maksuvaikeustilanteessa olevia asiakkaita tuettava eri keinoin mm. eräpäivän siirrot, tulosidonnaisissa maksuissa huojennus tai vapautus, asiakkaan neuvonta Kelan toimeentulotuen hakemisessa tasamaksujen osalta.
Tunnistettut riskit	Asiakasmaksutuottojen kertymä jää ennakoitua vähäisemmäksi maksuhelpotusten ja luottotappioiden vuoksi. Asiakkaat hakeutuvat palvelujen piiriin viiveellä maksuja välttääkseen, joka voi kasvattaa palveluntarvetta.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Maksujen korotukset vaikuttavat tuottojen lisääntymiseen 1.1.2027 alkaen.
Toteutumisen seuranta	Osavuosikatsaukset, kk-raportointi
Säästövaikutus	Toimenpide lisää toimintatuottoja 3,657milj. euroa.

1.1.2 Muut toimintatuottojen lisäykset

Toimenpidekokonaisuus	Toimintatuottojen lisääminen
Tulosalue	Koko Varha
Toimenpiteen kuvaus	- Laskutuksen tehostaminen, vaikutus tuottoihin 0,74 M€ (netto) - Mahdollisten laskuttamattomien tapahtumien tunnistaminen, ajantasainen asiakasmaksupäätösten ja laskutuksen tekeminen, Kelan myöntämien kuntoutusten laskutuksen takaisinperintä. Toimenpide edellyttää panostuksia. - Muut toimintatuottojen lisäykset, vaikutus tuottoihin 0,15 M€ - Ikääntyneiden rakennemuutokseen laitospalveluista ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi liittyvä vuokratulojen lisäys
Henkilöstövaikutukset	Toimenpiteillä ei ole henkilöstövaikutuksia.
Asiakasvaikutukset	Laskutuksen tehostaminen voi aiheuttaa osalle asiakkaista taloudellisia paineita, jos aiemmin laskuttamatta jääneet laskut kumuloituvat maksettavaksi samaan aikaan. Pitkältä ajalta jääneitä tapahtumia ei laskuteta. Maksuvaikeustilanteessa olevia asiakkaita tuetaan eri keinoin mm. eräpäivän siirrot, pidemmät maksujärjestelyt sekä tulosidonnaisissa maksuissa huojennukset ja vapautukset. Myös maksukaton kertyminen huomioidaan laskutuksessa.
Tunnistettut riskit	Tehostetun laskutuksen kertymä jää ennakoitua vähäisemmäksi.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Vaikutus tuottojen lisääntymiseen 1.1.2027 alkaen.
Toteutumisen seuranta	Osavuositarkastukset
Säästövaikutus	Toimenpide lisää toimintatuottoja 0,94 milj. euroa ja edellyttää panostuksia 0,05 milj. euroa, netto 0,89 milj. euroa

1.2.1 Henkilöstön sijoittuminen tarkoituksenmukaisiin tehtäviin ja henkilöstöetuudet

Toimenpidekokonaisuus	Organisaatio ja henkilöstö
Tulosalue	Koko Varha
Toimenpiteen kuvaus	- Henkilöstön sijoittuminen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaisiin tehtäviin: - Sosiaalihuollon palvelu-uudistus, SHL sekä sosiaalihuollon työllistymisen ja työ- ja toimintakyvyn edistämisen palvelujen kokonaisuus (sosva, lanupe, asiakas- ja palveluohjaus sekä ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjaus ja sosiaalityö), säästötavoite 0,7 M€ (säästö jatkuu v. 2028) - Terveysosiaalityön nivominen osaksi sosiaalihuollon palvelu-uudistusta (Tyks), säästötavoite 0,4 M€ - Asumispalveluiden mitoituksen tarkistaminen yksikkökohtaiselle tavoitetasolle, säästötavoite 0,3 M€ - Henkilöstöetuudet ja muut henkilöstötoimet: - Yhteisöllisyysrahan poisto (säästötavoite 0,5 M€) ja tyhy-rahamen ja tyhy-ajan poistaminen sekä sen korvaaminen henkilökohtaisella 50€ liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedulla (säästötavoite 1,5M). - EVES-työn ja hälytysrahojen käytön minimointi, hälytysrahan pienentäminen (säästötavoite 0,8 M€) - Osallistuminen vain välttämättömiin ulkopuolisiin koulutuksiin (säästötavoite 2,3 M€)
Henkilöstövaikutukset	Tehtävänkuvien muutokset sekä henkilötyön parempi kohdentuminen asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi edellyttää yhteistoimintaa, jotta muutoksien kohdentaminen on tarkoituksenmukaista. Muutokset synnyttävät epävarmuutta henkilössä. Henkilöstöetujen heikentäminen vaikuttaa työtyytyväisyyteen, sitoutumiseen ja työnantajakuvaan.
Asiakasvaikutukset	Toimenpiteellä ei ole olennaista vaikutusta asiakkaisiin. Suurin vaikutus asiakkaille tulee itse sosiaalihuoltolain muutoksesta palveluihin.
Tunnistettut riskit	Toimenpide ei toteudu suunnitellusti ja taloutta tervehdyttävä vaikutus ei synny.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Sosiaalihuoltolain voimaan astuminen pääasiallisesti 1.7.2027, muutosten kustannusvaikutukset näkyvät käytännössä vasta vuoden lopussa. Terveysosiaalityön uudistamisen sekä EVES-työtä ja hälytysrahoja koskevien muutosten toimeenpanoa arvioidaan vuoden 2026 tilinpäätösennusteen vahvistumisen yhteydessä. Toimeenpanosta päätetään erikseen. Muiden toimenpiteiden toteutuminen vaihteellain vuoden aikana.
Toteutumisen seuranta	Kk-katsauksissa ja sos.huoltolain muutos strategisena hankkeena osana strategian toimeenpanon seuranta kvartaaleittain osavuositarkastuksissa.
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 6,49 milj. euron

1.2.2 Vapaaehtoisuuteen perustuvat henkilöstösäästöt

Toimenpidekokonaisuus	Organisaatio ja henkilöstö
Tulosalue	Koko Varha
Toimenpiteen kuvaus	Toimenpide sisältää seuraavia henkilöstön vapaaehtoisuuteen liittyviä toimia, joihin henkilöstöä kannustetaan toimintavuoden aikana: - Kannustaminen palkattomien talkoovapaiden pitämiseen, säästövaikutus 0,5 M€ - Kannustaminen lomarahojen vaihtamiseen vapaaksi, säästövaikutus 0,3 M€ Palkattomien vapaiden ja lomarahojen vapaaksi vaihtaminen tulee toteuttaa siten, että kertyneet varsinaiset vuosilomat saadaan pidettyä suunnitellusti vuoden 2027 aikana. Vapaiden pitäminen tulee suunnitella yksikössä huolellisesti sijaistustarpeen välttämiseksi. Tämän vuoksi vapaiden määrää ei voida kasvattaa kaikissa Varhan toiminnoissa.
Henkilöstövaikutukset	Joissakin työyksiköissä tehtävien tekeminen voi viivästyä henkilöstön poissaolojen kasvaessa, joka osaltaan voi synnyttää painetta henkilöstölle. Vapaiden myöntäminen ja pitäminen tulee suunnitella minimoiden lisäkuormituksen synty. Myös tehtäviä tulee aikatauluttaa uudelleen toteutettavaksi.
Asiakasvaikutukset	Ei olennaisia vaikutuksia asiakkaisiin.
Tunnistettut riskit	Vapaaehtoiset henkilöstösäästöt eivät toteudu, mikäli on olemassa uhka irtisanomisiin tai lomautuksiin.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Kustannusvaikutus kertyy koko vuoden ajalta. Lopullinen toteuma saadaan vasta 31.12.2027 jälkeen. Lomarahojen vapaaksi vaihtamisen vaikutus voidaan raportoida 31.5.2027.
Toteutumisen seuranta	Talkoovapaiden seuranta osavuosikatsauksen yhteydessä, lomarahojen vaihtaminen vapaaksi voidaan raportoida 31.5.2027.
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 0,80 milj. euroa.

1.3.1 Muut palveluja koskevat sopeutus- ja tuottavuustoimet

Toimenpidekokonaisuus	Palvelut
Tulosalue	Koko Varha
Toimenpiteen kuvaus	- Digipalvelujen tuottavuuspotentiaali ja digitaalisten toimintamallien käyttöönotto, nettosäästötavoite 2,77 M€ - Varha-sovelluksen käyttökohteiden laajennus, paperittomat palvelut, puheentunnistuksen ja etähoivan laajentaminen - Toimenpide edellyttää panostuksia (0,21 M€) (säästöt jatkuvat v. 2028) - Ei-lakisääteisten palvelujen supistaminen, säästötavoite 0,55 M€ - Omaishoidon sijaishoitajien matka- ja kulukorvauksen sisällyttäminen palkkioon (0,1 M€ vampa ja 0,1 M€ ikä - kestävä kehityksen ohjelman tehostaminen, säästövaikutus 0,35 M€ (säästöt jatkuvat v. 2028) - Hyte-rahoituksen kasvattaminen vahvistamalla työttömien terveystarkastusten toteutusta, säästövaikutus 0,1 M€ (ne - Konserni-, TYKS-sairaalapalveluille, sote-palveluille ja ikääntyneiden palveluille asetetaan yhteensä 2,750 M€ - lisätuottavuustavoite, Tavoitteen toteuttamisessa ei käytetä mekaanisia tasasuhtaisia leikkauksia eikä palvelujen sa - palvelutasoa heikentäviä toimenpiteitä. Toimenpiteet valmistellaan vuoden 2027 talousarvion yhteydessä.
Henkilöstövaikutukset	Hyte-rahoituksen kasvattamisessa on varauduttu resursoinnin vahvistamiseen.
Asiakasvaikutukset	Vaikutukset palveluihin pyritään pitämään mahdollisimman vähäisinä ja yhdenvertaisuusperiaatteita noudattaen.
Tunnistetut riskit	Varha-sovelluksen käyttöä asiakasviestinnän välineenä tulee saada kasvatettua edelleen, jotta säästöpotentiaali realisoituu digipalvelujen osalta. Riskinä on, että asiakkaiden siirtyminen digitaaliseen asiointiin on ennakoitua hitaampaan, minkä vuoksi säästövaikutukset eivät toteudu suunnitellusti esim. paperipostin vähentymättömyyden kautta.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Toimet etenevät vaiheittain vuoden 2027 aikana.
Toteutumisen seuranta	Osavuosikatsauksissa
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 6,63 milj. euroa ja edellyttää panostuksia 0,46 milj. euroa. Nettotavoite on 6,17 milj. euroa.

1.4.1 Palvelu- ja tavarahankintojen tehostaminen

Toimenpidekokonaisuus	Hankinnat
Tulosalue	Koko Varha
Toimenpiteen kuvaus	- Palveluhankintojen tehostaminen, säästötavoite 4,0 M€ - Puhtaus- ja ravintopalveluilla saavutettavat säästöt (jakautuu tulosalueille) vuonna 2027 korkeintaan 1,3 M€ - Kattohinta ympärivuorokautisen palveluasumisen kilpailutuksessa, säästövaikutus 0,6 M€ - Ostopalvelujen ja materiaalin ostojen tehostaminen, säästövaikutus 2,1 M€ - Tavarahankintojen tehostaminen, säästövaikutus 0,3 M€ - Omilta yhtiöiltä hankittavat palvelut, säästövaikutus 3 M€ • 2M-IT Oy: Oheis- ja tukijärjestelmien hallittu karsinta sekä kehittämisen hallittu viivästyttäminen. Säästö kohdentuu eri tulosalueille, säästövaikutus yhteensä 2,5 M€ • Länsirannikon Työterveys Oy: alihankinnan siirtäminen yhtiön omaksi toiminnaksi 4/2026 alkaen, vaikutus vuodelle 2027 yhteensä 0,5 M€
Henkilöstövaikutukset	Palveluhankintojen kilpailutuksella saattaa olla henkilöstövaikutuksia.
Asiakasvaikutukset	Ei tunnistettuja asiakasvaikutuksia.
Tunnistettut riskit	Toimenpiteiden toteuttamisen aikataulu vaikuttaa saavutettavaan säästöön. Palveluhankintojen tehostaminen ja kehittämisen viivästyttäminen saattaa aiheuttaa pieniä toiminnallisia haasteita.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Säästövaikutukset syntyvät vaiheittain 1.1.2027 alkaen.
Toteutumisen seuranta	Konsernipalveluiden johtoryhmä, kk-raportit, osavuosikatsaukset
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 7,28 milj. euroa

1.4.2 Omien yhtiöiden tavoitteet

Toimenpidekokonaisuus	Hankinnat
Tulosalue	Koko Varha
Toimenpiteen kuvaus	- Varha ao. omien yhtiöiden hinnankorotukset maksimissaan HVA-indeksi – 1% - Yhtiökohtaiset hintavaikutukset - Myllykoti Oy: säästövaikutus 0,06 M€ - Länsirannikon Työterveys Oy: säästövaikutus 0,14 M€ - Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy: säästövaikutus 0,3 M€ - Monetra Oulu Oy: säästövaikutus 0,11 M€ - Kaarea Oy: säästövaikutus 0,3 M€ - 2M-IT: säästö 2,5 M€ tulee sopimusohjauksen puolelta (ks. toimenpidekortti 1.4.1) - Osinkotuotot vähintään 1M
Henkilöstövaikutukset	Ei henkilöstövaikutuksia
Asiakasvaikutukset	Ei oleellisia asiakasvaikutuksia
Tunnistettut riskit	Yhtiöiden toiminnan tehostaminen ei onnistu, minkä seurauksena vuositulos heikkenee
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	1.1.2027 alkaen
Toteutumisen seuranta	Konserni- ja toimitilajaosto, osavuosikatsaukset
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 0,90 milj. euroa ja lisää toimintatuottoja 1,0 milj. euroa. Kokonaisvaikutus 1,90 milj. euroa.

1.5.1 Palveluverkko ja kiinteistöt

Toimenpidekokonaisuus	Palveluverkko ja kiinteistöt
Tulosalue	Konsernipalvelut (koko Varha)
Toimenpiteen kuvaus	Sisältää: - Käytössä olevan kiinteistöpinta-alan vähentäminen, nettosäästötavoite 0,8 M€ - 3+1-vuokrasopimuksista koituvat säästöt; säästöt jatkuvat v. 2028 - Kiinteistöjärjestelyt, nettosäästötavoite 0,42 M€ - Kiinteistöjen myynnit ja niitä vastaavat käyttömenosäästöt
Henkilöstövaikutukset	Toimenpiteellä ei ole henkilöstövaikutuksia. Tuotannolliset vaikutukset on kuvattu erikseen tulosaluekohtaisissa palveluverkkoa koskevissa toimenpidekorteissa.
Asiakasvaikutukset	Toimenpiteellä ei ole asiakasvaikutuksia. Tuotannolliset vaikutukset on kuvattu erikseen tulosaluekohtaisissa palveluverkkoa koskevissa toimenpidekorteissa.
Tunnistettut riskit	Myynnissä olevat kiinteistöt eivät mene kaupaksi.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Jatkuva vuoden alusta
Toteutumisen seuranta	Osavuositarkastukset, kk-raportointi
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää bruttotoimintakuluja 2,72 milj. euroa ja edellyttää panostuksia 1,50 milj. euroa. Nettovaikutus 1,22 milj. euroa.

Sote-palvelujen toimenpidekortit

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdson

2.1.1 Lastensuojelun tehostaminen ja huostaanottojen vähentäminen sekä henkilöstön muut tuottavuusparannukset

Toimenpidekokonaisuus	Sote-palvelujen toimenpiteet
Tulosalue	Sote-palvelut
Toimenpiteen kuvaus	Sisältää: - Lastensuojelun tehostaminen ja huostaanottojen vähentäminen sekä henkilöstön muut tuottavuusparannukset, säästövaikutus 0,25 milj. euroa (netto, toimenpidekokonaisuus edellyttää panostuksia) - Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittäminen henkilöstön osaamista vahvistamalla ja omaa palveluvalikoimaa laajentamalla ja kehittämällä. Perheiden tuen vahvistaminen sote-työparimallilla yli organisaatorajojen. - Huostaanottojen vähentäminen kotiin vietäviä palveluja tehostamalla ja päihde- ja mielenterveyspalveluita kehittämällä. - Terapiatakuun toimintamallien juurruttaminen ja yhteistyörakenteet poikkiorganisatorisesti - Koko perheen palvelu- ja hoidon tarpeen arviointi ja palveluohjaus jo alkuvaiheessa. Toimenpide edellyttää panostuksia.
Henkilöstövaikutukset	Säästötavoitteen saavuttamiseksi toimenpiteiden edellyttämät panostukset 0,15 M€, joissa säästöä tavoitellaan palveluostoista palkkaamalla kolme perheohjaajaa osaksi tuen tarpeen arviointia
Asiakasvaikutukset	Toimenpiteet jatkavat jo aloitettua muutostyötä. Vaikutukset palveluihin pyritään pitämään mahdollisimman vähäisinä ja yhdenvertaisuusperiaatteita noudattaen.
Tunnistettut riskit	Ei huomattavia riskejä. Mikäli toimenpiteissä ei onnistuta, on sillä taloutta heikentävä vaikutus tulosalueella, joka puolestaan heikentää lakisääteistä velvoitetta kattaa aiemmin kertyneet alijäämät. Lapsiperheiden erityispalveluiden kalliiden palveluiden, kuten EHO-jaksot, osuus ei pienene.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Toimeenpano mahdollisimman nopeasti. Mahdolliset henkilöstöpanostukset realisoituvat taloudessa vasta tarvittavien verkkojen perustamisen ja onnistuneiden rekrytointien jälkeen. Säästöt kohdistuvat palveluostoihin.
Toteutumisen seuranta	Osavuosikatsaukset, kk-raportointi
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 0,40 milj. euroa ja edellyttää panostuksia 0,15 milj. euroa. Nettotavoite 0,25 milj. euroa

2.1.2 Vammaispalvelujen palvelurakenteen keventäminen ja asumispalveluiden käyttöasteen parantaminen

Toimenpidekokonaisuus	Sote-palvelujen toimenpiteet
Tulosalue	Sote-palvelut
Toimenpiteen kuvaus	Sisältää: - Vammaispalvelujen palvelurakenteen keventäminen ja asumispalveluiden käyttöasteen parantaminen, säästövaikutus 0,22 M€ (netto; toimenpidekokonaisuus edellyttää panostuksia) - Perhehoidon lisääminen ympärivuorokautisen asumispalvelun ostopalvelun sijaan. - Palvelutuotannon muutos erittäin huonokuntoisessa asumisyksikössä alueella, jossa vähenevä tarve ja vapaita paikkoja (Smålandin sulkeminen).
Henkilöstövaikutukset	Säästötavoitteen saavuttamiseksi toimenpiteiden edellyttämät panostukset 0,2 M€, joilla palveluita turvataan. Henkilöstön siirtyminen tarkoituksenmukaisiin palveluihin.
Asiakasvaikutukset	Vaikutukset palveluihin pyritään pitämään mahdollisimman vähäisinä ja yhdenvertaisuusperiaatteita noudattaen.
Tunnistettut riskit	Ei huomattavia riskejä. Mikäli toimenpiteissä ei onnistuta, tarpeelliset toiminnalliset muutokset jäävät toteutumatta. Sillä on taloutta heikentävä vaikutus tulosalueella, joka puolestaan heikentää lakisääteistä velvoitetta kattaa aiemmin kertyneet alijäämät.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Toimeenpano mahdollisimman nopeasti. Mahdolliset henkilöstökustannukset realisoituvat taloudessa vasta tarvittavien muutosten jälkeen.
Toteutumisen seuranta	Osavuosikatsaukset, kk-raportointi
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 0,42 milj. euroa ja edellyttää panostuksia 0,19 milj. euroa. Nettotavoite 0,23 milj. euroa

2.1.3 Sote-palvelujen muut tuottavuustoimet

Toimenpidekokonaisuus	Sote-palvelujen toimenpiteet
Tulosalue	Sote-palvelut
Toimenpiteen kuvaus	Sisältää: - Sote-palvelujen muut tuottavuustoimet, säästövaikutus 0,4 M€ (netto; toimenpide edellyttää panostuksia) - Liikkuva tiimi tuetussa asumisessa. Ostopalvelujen vähentäminen lisäämällä tuetun asumisen liikkuvan tiimin toimintaa. Tuettu asuminen omana tuotantona on osoittautunut edullisemmaksi ja mahdollistaa asiakkaan tuen tarpeen asiakkaan omassa kodissa. - Lasten terapiapalvelujen ostopalvelujen korvaaminen omalla tuotannolla (toimintaterapia, fysioterapia, ravitsemusterapia). - Vammaispalveluiden keittiötoimintojen muutos (ateriapalveluihin siirtyminen päivätoiminnassa).
Henkilöstövaikutukset	Säästötavoitteen saavuttamiseksi toimenpiteiden edellyttämät panostukset 0,46 M€, joissa säästöä tavoitellaan palkkaamalla keskeisiä asiantuntijoita lasten, nuorten ja perheiden tukemiseksi sekä työikäisten liikkuvaan tiimiin. Vammaispalvelujen keittiötoimintojen muutoksella on 85 t€ nettosäästövaikutus henkilöstökuluihin.
Asiakasvaikutukset	Toimenpiteet jatkavat jo aloitettua muutostyötä. Vaikutukset palveluihin pyritään pitämään mahdollisimman vähäisinä ja yhdenvertaisuusperiaatteita noudattaen.
Tunnistetut riskit	Ei huomattavia riskejä. Mikäli toimenpiteissä ei onnistuta, on sillä taloutta heikentävä vaikutus tulosalueella, joka puolestaan heikentää lakisääteistä velvoitetta kattaa aiemmin kertyneet alijäämät.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Toimeenpano mahdollisimman nopeasti. Mahdolliset henkilöstö- ja palveluostokustannukset realisoituvat taloudessa vasta tarvittavien muutosten jälkeen.
Toteutumisen seuranta	Osavuosikatsaukset, kk-raportointi
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 0,86 milj. euroa ja edellyttää panostuksia 0,46 milj. euroa. Nettotavoite 0,40 milj. euroa

TYKS- sairaalapalvelujen toimenpidekortit

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdson

2.2.1 Erikoissairaanhoidon toiminnan tuottavuus: henkilöstön tuottavuusparannukset

Toimenpidekokonaisuus	Tyks-sairaalapalvelujen toimenpiteet
Tulosalue	Tyks-sairaalapalvelut
Toimenpiteen kuvaus	Sisältää: - Diagnostisten palveluiden ostopalveluiden kotiuttaminen ja toteuttaminen omalla työllä, säästövaikutus 0,47 milj. euroa (netto; toimenpidekokonaisuus edellyttää panostuksia) - Psykiatrian varahenkilöstön kasvattaminen, joka vähentää sijaisten tarvetta, säästövaikutus 30 tuhatta euroa - Teho-osaston viikonloppujen kolmannen kiertäjän lakkauttaminen, nettovaikutus – 20 tuhatta euroa vuodelle 2027. Säästöjä kertyy kumulatiivisesti vuodesta 2028 eteenpäin - Lähisairaaloiden (Loimaa ja Uki) endoskopia ja urologian toimenpiteisiin tarvittavan osaamisen ja kalliiden laitteiden organisointi Kantasairaalaan ja Saloon, säästövaikutus 50 tuhatta euroa - Avoimeksi tulleiden toimien täyttämättä jättäminen, säästövaikutus 0,34 milj. euroa - Ajopolin ostopalveluiden tarkempi käyttö ja kotiuttaminen, säästövaikutus 30 tuhatta euroa - Salon arkipäivystyksen lopettamisen (1.6.2026) vaikutus vuoden 2027 talousarvioon, säästövaikutus 70 tuhatta euroa
Henkilöstövaikutukset	Diagnostisten palveluiden suunnittelemaat ostopalveluiden kotiuttamiset edellyttävät oman henkilöstöresurssin kasvattamista. Uudistuksella tavoitellaan nettosäästöjä.
Asiakasvaikutukset	Vaikutukset palveluihin pyritään pitämään mahdollisimman vähäisinä ja yhdenvertaisuusperiaatteita noudattaen.
Tunnistettut riskit	Panostusten edellyttämät rekrytoinnit tai ostopalveluiden kotiuttaminen eivät onnistu suunnitellusti.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Suurin osa painottuu vuoden 2027 loppuun.
Toteutumisen seuranta	Osavuosikatsaukset, kk-raportointi
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää bruttotoimintakuluja 1,86 milj. euroa ja edellyttää panostuksia 0,89 milj. euroa. Nettotavoite 0,97 milj. euroa

2.2.2 Erikoissairaanhoidon toiminnan tuottavuus: palvelu- ja tavarahankintojen tehostaminen

Toimenpidekokonaisuus	Tyks-sairaalapalvelujen toimenpiteet
Tulosalue	Tyks-sairaalapalvelut
Toimenpiteen kuvaus	Sisältää: • Kesällä 2026 lopetettujen lääkinnällisen kuntoutuksen ostopalveluiden toteuman vähentäminen talousarviosta 2027, säästövaikutus 0,76 milj. Euroa • Lääkekulujen vähentäminen annospyörityksen avulla, säästövaikutus 14 tuhatta euroa • Silmäklinikan ja -kirurgian materiaalien käytön tehostaminen, säästövaikutus 0,6 milj. euroa
Henkilöstövaikutukset	Säästötavoitteiden saavuttamisella ei merkittäviä henkilöstövaikutuksia.
Asiakasvaikutukset	Aikaisemmin Maskun kuntoutuksessa hoidetut potilaat pystytään tällä hetkellä hoitamaan omana toimintana. Puhe- ja toimintaterapian saatavuus saattaa hankaloitua ainakin väliaikaisesti. Tavarahankintojen tehostamisen vaikutukset pyritään pitämään mahdollisimman vähäisinä ja yhdenvertaisuusperiaatteita noudattaen.
Tunnistettut riskit	Kuntoutuspaikkojen riittävyys. Tiettyjen terapiapalveluiden saatavuuden tilapäinen heikentyminen.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Kuntoutuspalveluiden osto lopetettu 30.6.2026. Tavarahankintojen tehostaminen 2027. Lääkekulujen vähentäminen vuoden 2027 loppupuolella.
Toteutumisen seuranta	Osavuosikatsaukset, kk-raportointi
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää bruttotoimintakuluja 1,40 milj. euroa ja edellyttää panostuksia 26 tuhatta euroa. Nettotavoite 1,38 milj. euroa

Ikääntyneiden palvelujen toimenpidekortit

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdson

2.3.1 Ikääntyneiden palvelujen palvelurakenteen keventäminen

Toimenpidekokonaisuus	Ikääntyneiden palvelujen palvelurakenteen keventäminen
Tulosalue	Ikääntyneiden palvelut
Toimenpiteen kuvaus	Sisältää: - Ikääntyneiden palvelujen palvelurakenteen keventäminen, säästövaikutus 1,0 M€ Yhteisöllisen asumisen tarjonta on yksityisen palvelutuotannon tuottamana lisääntymässä edelleen ja on arvioitu, että sen sijaan, että asiakas sijoittuisi ympärivuorokautiseen palveluasumiseen, hän sijoittuisikin yhteisölliseen asumiseen. Sijoittaminen arvioidaan asiakaskohtaisesti ja palvelutarpeen arvioon perustuen.
Henkilöstövaikutukset	Ei henkilöstövaikutuksia. Toimenpide kohdentuu ostopalveluihin.
Asiakasvaikutukset	Asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnin tehostaminen koko palveluketjussa vaikuttaa siihen, että asiakas saa tarpeidensa mukaisesti oikea-aikaisempaa palvelua. Asiakkaat eivät ohjaudu liian aikaisin ympärivuorokautiseen hoivaan.
Tunnistetut riskit	Yhteisöllisen asumisen yksiköt eivät vastaa asiakkaiden palvelutarpeeseen tai sijainti vaikeuttaa sijoittamista.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Toimeenpano heti, kustannusvaikutukset jakautuvat koko vuodelle 2027.
Toteutumisen seuranta	Osavuosikatsaukset, kk-raportointi
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 1,0 milj. euroa

2.3.2 Ikääntyneiden palvelujen muut tuottavuustoimet

Toimenpidekokonaisuus	Ikääntyneiden palvelujen muut tuottavuustoimet
Tulosalue	Ikääntyneiden palvelut
Toimenpiteen kuvaus	Sisältää: - Oman tuotannon asumispalveluyksiköiden käyttöasteiden nostaminen, lisää asiakasmaksutuloja 0,1 M€ - Kotihoidon työn tehokkuuden kasvattaminen lisää asiakastyön osuutta, lisää asiakasmaksutuloja 0,1 M€ - Palveluverkkosuunnitelmaluonnokseen sisältyvät yksiköiden lakkauttamiset (6 kk): Liedon Ruska, säästö toimintakuluissa 0,3 M€. - Kotihoidossa oman tuotannon ensisijaisuus, säästö toimintakuluissa 0,3 M€ - Henkilöstön korvaavan työn lisääminen, säästö toimintakuluissa 0,06 M€ - Someron Pihlajakylän ja Paraisten Aftonroon yhteisöllisen asumisen toiminnan turvaaminen sopimuksellisesti kuntien kanssa, säästö toimintakuluissa 0,21M€
Henkilöstövaikutukset	- Palveluverkkosuunnitelmaluonnokseen sisältyvien yksiköiden lakkauttamisten osalta tarkoittaisi henkilöstön siirtymistä toisiin tehtäviin. Edellyttää YT –neuvotteluita. Henkilöstön korvaavan työn lisääminen edesauttaa työntekijän töihin paluuta.
Asiakasvaikutukset	- Käyttöasteiden nostaminen vaikuttaa odotusaikoja lyhentävästi ja asiakas pääsee aikaisemmin palveluun. Palveluajan lisääminen kotihoidossa kasvattaa asiakkaiden luona olemisen aikaa. - Ruskan lyhytaikaisyksikön palvelut korvataan muiden lyhytaikaisyksiköiden palveluilla, jotka eivät sijaitse Liedon kaupungin alueella, asiakkaiden kulkumatka pitenee nykyisestä.
Tunnistettut riskit	Palveluverkkosuunnitelmaluonnosta ei hyväksytä. Someron Pihlajakylän ja Paraisten Aftonroon siirtämisestä ei synny sopimuksia ajoissa. Muutoksista viestiminen on riittämätöntä.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Palveluverkkoon noin puoli vuotta päätöksentekoaikataulusta riippuen. Muiden toimenpiteiden toimeenpano koko vuosi.
Toteutumisen seuranta	Osavuosikatsaukset, kk-raportointi
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 1,072 milj. euroa

Pelastus- ja ensihoitopalvelujen toimenpidekortit

Varsinais-Suomen hyvinvointialue • Egentliga Finlands välfärdson

varha

2.4.1 Pelastus- ja ensihoitopalvelujen toimenpiteet

Toimenpidekokonaisuus	Pelastus- ja ensihoitopalvelujen toimenpiteet
Tulosalue	Pelastus- ja ensihoitopalvelut
Toimenpiteen kuvaus	Pelastus- ja ensihoitopalvelujen lisätoimenpiteet, säästötavoite 0,2M€ - Haetaan tuottavuusparannusta siten, että se ei heikennä valmiutta tai palvelutasoa. Lisäksi arvioidaan mm. mahdollisuus siirtää alkusammutuskoulutukset sopimuspalokunnille ja / tai pelastus- ja ensihoitopalveluille.
Henkilöstövaikutukset	Arvioidaan erikseen. Henkilöstömäärää hallitaan henkilöstön vaihtumisen ja eläköitymisten kautta.
Asiakasvaikutukset	Arvioidaan erikseen.
Tunnistetut riskit	Toimenpiteillä voi olla vaikutuksia ulkoisten palveluntuottajien toimintaan. Riskit arvioidaan erikseen.
Toimenpiteen ja kustannusvaikutuksen ajankohta	Ehdotetut toimenpiteet valmistellaan erikseen vuoden 2027 talousarvioon, jolloin niiden toimeenpano arvioidaan.
Toteutumisen seuranta	Osavuosikatsaukset, kk-raportointi
Säästövaikutus	Toimenpide vähentää toimintakuluja 0,2 milj .euroa

